

alimara

Revista de Treball Social
Època 5 / número 53 / Gener 2010

Consell de
Mallorca

Núm 53

Època 5. Gener 2010

Edita: Institut d'Afers Socials
Consell de Mallorca

Coordinació i redacció:
Servei de planificació i documentació.
General Riera, 67
07010 Palma

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió
dels seus autors.

Campanya "Mallorca per Àfrica"

Marcelo Unamuno Miera
Coordinador de l'Àrea Territorial de l'IMAS

Àfrica: gairebé mil milions d'habitants, un continent d'immensos recursos i extensió, un imaginari col·lectiu, una realitat enormement complexa, 53 estats i una història de relació asimètrica desfavorable amb les potències hegemòniques que han establert i configurat les regles de joc geoestratègic i del comerç internacional durant els darrers segles. Més de la meitat de la seva població subsisteix amb menys d'un dòlar diari i, en l'actual conjuntura ens trobem lluny d'assolir les metes plantejades en els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, de reduir a la meitat, en el període comprès entre 1990 i 2015, el nombre de persones en situació de pobresa extrema i que pateixen fam.

Els compromisos assolits durant la celebració de la Cimera del Mil·lenni de Nacions Unides el setembre de l'any 2000, van comptar amb l'aprovació de 189 països i la Declaració del Mil·lenni va ser signada per 147 caps d'estat i de govern. Malgrat aquesta unanimitat, la realitat ens allunya dels objectius previstos i els indicadors d'evolució establerts per al procés resulten contundents a l'hora de reflectir la desviació acumulada a cinc anys del final del període marcat.

Però aquest no és l'únic compromís formal de la comunitat internacional amb Àfrica que serà probablement incomplert. A la Cimera del G-8 celebrada l'any 2005 a Gleneagles, els països més industrialitzats del món es van comprometre a duplicar el pressupost de l'Ajuda Oficial al Desenvolupament destinada al continent africà abans de la finalització del 2010, passant de 26.000 a 50.000 milions de dòlars. Estem lluny d'assolir aquests objectius i els resultats deixen en evidència la crisi de credibilitat en l'assumpció de compromisos amb la població africana per part de la comunitat internacional.

Hi ha una dada que pot reflectir la dissonància existent entre la capacitat i la voluntat de la comunitat internacional a l'hora d'abordar el desenvolupament humà del conjunt de la població: des de l'inici de la crisi financera, els estats han destinat vuit bilions (bilions, no milions) i mig de dòlars a pal·liar els seus efectes, argumentant justificadament que la no intervenció suposaria una catàstrofe global d'efectes difícilment previsibles en un futur immediat i un empobriment generalitzat de la major part de la població mundial. Aquestes xifres es troben astronòmicament allunyades a l'alça de les que es manegen per abordar l'eliminació de la fam i una millora de les condicions de vida de la població més vulnerable del planeta, uns 44.000 milions de dòlars anuals, d'acord amb les quantificacions realitzades a la Cimera Mundial sobre Seguretat Alimentària celebrada a Roma el mes de novembre.

De manera deliberada he evitat fer la comparativa amb les despeses militars a nivell global, permanents i creixents, per centrar-me en un problema sobrevingut que requereix d'una intervenció internacional "ad hoc" mitjançant l'assignació d'ingents recursos públics de manera reactiva i preventiva.¹

Però, com es veuran afectats els països africans per aquesta conjuntura de crisi global?

Prenent en consideració l'informe "Perspectives econòmiques a l'Àfrica 2009", elaborat per l'OCDE i el Banc Africà de Desenvolupament, de forma marcadament negativa. S'ha produït un descens en els preus de les matèries primeres als nivells de 2005-2006, amb reduccions en algunes matèries de més del 40% en origen, de manera que s'han vist minvats substancialment els ingressos per exportacions, mentre que els preus de les

---

¹ De totes maneres, no puc ometre la dada: la despesa militar mundial va arribar l'any 2008 la xifra d'un bilió, 464.000 milions de dòlars (217 dòlars per càpita), d'acord amb l'Institut de Recerca per a la Pau Internacional d'Estocolm (SIPRI)

importacions es mantenen o experimenten tan sols lleugers descensos. D'altra banda, es mantenen elevats els preus dels aliments comercialitzats internacionalment, de manera que persistirà la crisi alimentària, especialment entre la població urbana més desfavorida. L'increment del dèficit públic entre els països donants, determinarà una revisió a la baixa en els seus compromisos d'increment en l'Ajuda Oficial al Desenvolupament dirigida als països de la perifèria i es produirà una disminució dels fluxos d'inversions estrangeres directes.

Les perspectives sobre l'evolució del procés durant els propers anys resulten poc encoratjadores i preocupen a la ciutadania conscienciada sobre la necessitat de dur a terme accions més compromeses des dels estats i els organismes multilaterals per impulsar un veritable desenvolupament global sostenible. En definitiva, que s'eliminin del sistema internacional els factors que impedeixen el desenvolupament dels països perifèrics, perquè es fa evident que aquest mercat per si sol no garanteix el desenvolupament.

Aquest estat de les coses pot resultar una justificació, una assumpció resignada de la nostra incapacitat personal per actuar davant de problemes de tal magnitud que semblen inabordables o pot ser el ferment ideal per al plantejament d'accions complementàries i, en alguns casos, alternatives, des del teixit associatiu de la societat civil i la cooperació descentralitzada, seguint la màxima repetida fins a la societat: "pensa globalment, actua localment". L'èxit d'aquestes accions dependrà del grau d'implicació individual assolit en el conjunt de la societat de referència.

Com a resposta a la pregunta, què més pot fer?, el Consell de Mallorca, en sintonia amb les entitats de cooperació, Televisió de Mallorca i el Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació ha llançat la campanya "Mallorca x Àfrica" amb la finalitat de reforçar i reconèixer l'acció realitzada per les entitats durant els darrers anys, sensibilitzar el conjunt de la ciutadania de l'illa de Mallorca sobre la realitat africana, fomentar la responsabilitat social corporativa entre les empreses, i incrementar la disponibilitat de fons destinats als programes i projectes de cooperació a l'Àfrica.

En definitiva, una renovació del compromís de la ciutadania de l'illa de Mallorca amb la població africana més vulnerable.

La campanya, presentada oficialment el 16 de juny d'enguany per la presidenta del Consell de Mallorca, s'articula al voltant de tres eixos d'actuació:

- Reconeixement de l'acció duta a terme des de fa anys per les entitats de cooperació i, amb anterioritat a l'aparició d'aquestes, per les organitzacions religioses presents en diversos països africans. La difusió dels resultats i l'impacte aconseguits mitjançant l'execució de projectes de cooperació, constituirà el marc apropiat per dur a terme tasques d'informació i sensibilització dirigides a la ciutadania mallorquina sobre les necessitats i potencialitats de desenvolupament de la població del continent. Les activitats de sensibilització contemplen la celebració d'unes jornades sobre cooperació al

desenvolupament a Àfrica i la celebració d'una telemarató amb TV de Mallorca.

- Promoció de la responsabilitat social corporativa entre les empreses amb implantació a l'illa de Mallorca, amb la finalitat d'incrementar, bé sigui mitjançant col·laboracions puntuals o continuades, la disponibilitat pressupostària per a l'execució de projectes a l'Àfrica a través de la convocatòria anual específica del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació. La participació en la campanya permetrà a les empreses l'ús del logo "Mallorca x Àfrica" en la comercialització dels seus productes i d'acord amb un protocol establert a aquest efecte. Pel que fa a les diferents administracions públiques, es promourà durant l'any 2010 la participació dels treballadors de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials en la campanya mitjançant compromisos individuals de donació d'un euro per mes, durant un any. Progressivament s'ampliarà la proposta de donació voluntària a tots els treballadors i treballadores del Consell de Mallorca.
- El reforç del treball en xarxa de les entitats, amb la finalitat d'identificar, formular, executar i avaluar projectes d'ajuda humanitària i cooperació al desenvolupament de manera conjunta. Es persegueix l'objectiu d'incrementar el grau de sinergia i l'efecte multiplicador de l'impacte de les intervencions mitjançant la concentració territorial d'esforços per part de les entitats. Quan es concentren esforços, l'impacte transformador assolit mitjançant l'execució dels projectes de cooperació internacional en el nivell comunitari és considerablement superior a l'aconseguit mitjançant intervencions aïllades.

En definitiva, des de l'IMAS es persegueix amb aquesta iniciativa donar un nou impuls a les accions de cooperació a l'Àfrica promogudes des de Mallorca, incrementar el grau de coneixement per part de la ciutadania de Mallorca sobre la realitat africana, impulsar el compromís ètic de les empreses que ho desitgin en l'exercici de la solidaritat amb aquest continent i reforçar el treball en xarxa de les entitats.

Finalment, a més de comptar amb un logotip específic, la campanya compta amb un manifest en el qual s'exposen els objectius a assolir i s'insta perquè el subscriuguin persones i entitats, manifest que incloc a l'article per al seu coneixement i difusió.

Manifest de la campanya "Mallorca per Àfrica"

La situació d'extrema vulnerabilitat d'una gran majoria de la població africana requereix més implicació solidària per part del conjunt de la

ciutadania de l'illa de Mallorca. Aquest compromís s'articula a través de les entitats que treballen a Àfrica, de l'àmbit educatiu i universitari, de les empreses, els agents socials i de l'administració pública.

Amb la finalitat d'aproximar, tant la realitat africana, com el treball que realitzen les entitats de l'illa de Mallorca, es fa necessari incrementar les iniciatives de sensibilització que proporcionin una visió ajustada dels greus problemes i del considerable potencial de desenvolupament del continent, abordables ambdós des de l'àmbit de la cooperació.

El Consell de Mallorca i el Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació dediquen una quantitat significativa del seu pressupost al finançament de projectes a Àfrica i esperen que aquesta quantitat s'incrementi en els propers anys, tant amb fons propis, com amb fons procedents d'altres fonts de finançament.

Per tot això manifestam el nostre compromís per:

Redoblar esforços en matèria de sensibilització amb l'objectiu d'ajustar la visió de la realitat africana, evitant caure en els estereotips fatalistes.

Promoure la coordinació i el diàleg entre el conjunt de la ciutadania i tots els agents implicats en la cooperació amb el continent africà que es desplega des de Mallorca.

Aconseguir un més alt grau d'implicació entre les entitats, la societat, el teixit empresarial, el món educatiu i universitari, i l'administració, en matèria de cooperació al desenvolupament amb Àfrica.

Impulsar el funcionament en xarxa de les entitats amb l'objectiu d'incrementar l'impacte i la sostenibilitat dels projectes de cooperació a Àfrica.

Iniciar, amb la col·laboració de les empreses que ho desitgin, activitats de promoció de la responsabilitat social empresarial que permetin incrementar la disponibilitat de fons per als projectes solidaris a Àfrica.

Aconseguir que aquest esforç conjunt incrementi la dotació econòmica i el nombre de projectes que des de Mallorca s'executaran a Àfrica en anys successius, donada la vocació de permanència en el temps de la campanya.

Convidam la ciutadania, les entitats, la universitat, els centres educatius, les empreses i els agents socials que facin seu aquest Manifest.